

Byrådssak /19

Saksframstilling

Vår referanse: 2019/55028-2

Høringsuttalelse - endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister og forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer mv.

Hva saken gjelder:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på høring forslag om endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister (SYSVAK-forskriften), forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer (MSIS-forskriften) og forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer. Formålet med forskriftsendringene er å få et bedre smittevern. Endringene i MSIS og SYSVAK foreslås for å få bedre kunnskap om vaksinasjonsdekningen i befolkningen og utbredelsen av smittsomme sykdommer i samfunnet. Videre foreslås en plikt for helsepersonell til å varsle om smittsom sykdom ved overflytting av pasienter. Det foreslås ny meldingsplikt for helsetjenesteassosierte infeksjoner til MSIS og til sist foreslås det å tilføye sykdom forårsaket av karbapenemaseproduserende bakterier (KPB) på listen over allmennfarlige smittsomme sykdommer.

Høringsfrist: 26. september 2019.

Byrådets vurdering og forslag til høringsuttalelse:

Smittevernlovens formål er å verne befolkningen mot smittsomme sykdommer ved å forebygge dem og motvirke at de overføres i befolkningen, samt motvirke at slike sykdommer føres inn i Norge eller føres ut av Norge til andre land. Helseregistrene MSIS og SYSVAK har blant annet til formål å gi kunnskap om utbredelsen av smittsomme sykdommer og danne grunnlag for tilfredsstillende vaksinasjonsdekningen i befolkningen. Forskriftene har hjemmel i smittevernloven. Folkehelseinstituttet (FHI) er nasjonalt smitteverninstitutt og skal overvåke den nasjonale, og delta i overvåkingen av den internasjonale smittevernsituasjonen. Folkehelseinstituttet er dataansvarlig for SYSVAK og MSIS.

Registrering av vaksiner i SYSVAK

Departementet foreslår registrering uten samtykke eller reservasjonsrett av alle vaksinasjoner. Graden av vaksinasjon og flokkimmunitet i befolkningen er avgjørende for å begrense smitte. For å ha oversikt over vaksinasjonsdekningen i befolkningen er det nødvendig med komplette data. SYSVAK-forskriften foreslås derfor endret slik at registeret kan inneholde opplysninger uten samtykke eller reservasjonsrett. Det er i dag meldeplikt for alle vaksinasjoner, men registrering i SYSVAK er i ulik grad knyttet til krav om samtykke eller reservasjonsrett for ulike vaksinasjoner. Opplysningene i SYSVAK får på denne bakgrunn dårlig kvalitet og det er vanskelig å få et korrekt bilde av hvor mange som lar seg vaksinere. Graden av vaksinasjon og flokkimmunitet i befolkningen er avgjørende for å begrense smitte. For å kunne vurdere tiltak for å verne om befolkningens liv og helse mot smittsomme sykdommer er det derfor nødvendig med presis kunnskap om vaksinasjonsdekningen. Bergen kommune støtter departementets vurderinger av at nytten av å registrere opplysninger for å få bedre oversikt over vaksinasjonsdekningen i befolkningen klart

overstiger den personvernmessige ulempen registreringen medfører for den enkelte. Kvaliteten på opplysningene vil bli vesentlig forbedret, og dette vil komme både den enkelte og samfunnet til gode. Nytteverdien og behovet for fullstendige data, anses å være større enn personvernulempene ved å fravike krav om samtykke og reservasjonsrett. Kunnskap om vaksinasjonsdekningen i befolkningen er avgjørende for det forebyggende arbeidet mot smittsomme sykdommer.

Innmelding av laboratoriefunn til Meldingssystemet for smittsomme sykdommer

For å oppnå formålet med MSIS foreslår departementet at det innføres plikt til å melde inn alle mikrobiologiske prøvesvar fra laboratorier elektronisk til MSIS-registeret. I dag er det kun bekreftede prøvesvar som meldes fra laboratoriene til MSIS. Dagens system gir ikke kunnskap om hvor mange personer som blir testet for de ulike sykdommene og hvilke sykdommer det testes for. Det er behov for kunnskap om hvor stor andel positive tester utgjør av det totale antallet tester som utføres for å kunne ha tilstrekkelig kunnskap om utbredelsen av smitte, omfanget av testing og kvaliteten på testene. Gode data om smittsomme sykdommer er viktig for forebygging og bedre beredskap mot utbrudd av smittsomme sykdommer, økt pasientsikkerhet og bedre kvalitet på helse- og omsorgstjenester. En sentral begrunnelse for forslaget er det vil gi nødvendig kunnskap om i hvilken grad økninger eller utbrudd av smittsomme sykdommer skyldes reelle forhold eller om årsaken er økning i testaktiviteten.

Bergen kommune støtter departementets forslag. Forslaget vurderes å ikke ha vesentlige personvernmessige utfordringer.

Varslingsplikt for helsepersonell ved overflytting av pasienter mellom helseinstitusjoner

Departementet foreslår å forskriftsfeste varslingsplikt for behandlingsansvarlig lege eller sykepleier ved innleggelse eller overføring av pasient til helseinstitusjon. Forutsetningen er at varsling er nødvendig av hensyn til smittevernet. Forslaget innebærer at dersom en pasient for eksempel skal overføres fra et sykehjem til et sykehus skal lege eller sykepleier, før pasienten overføres, varsle vakthavende lege som skal ta imot pasienten ved helseinstitusjonen slik at mottaket kan forberedes. Det er tilstrekkelig at behandlingsansvarlig lege mistenker at pasienten har smittsom sykdom før varslingsplikten inntreffer ettersom det kan ta uforholdsmessig lang tid å påvise med sikkerhet at det er tale om en smittsom sykdom.

Bergen kommune støtter departementets forslag.

Meldingsplikt for helsetjenesteassosierte infeksjoner

Departementet foreslår innføring av meldeplikt for helsetjenesteassosierte infeksjoner (HAI) til MSIS. Begrepet helsetjenesteassosierte infeksjoner brukes hovedsakelig om infeksjoner som oppstår under et opphold i en helseinstitusjon, det vil si hvor infeksjonen ikke var til stede eller i inkubasjonsfasen da pasienten ble innlagt. Formålet er å bedre oversikten over pasientskader i form av helsetjenesteassosierte infeksjoner som oppstår i forbindelse med opphold eller behandling i helse- og omsorgstjenesten. Forslaget vil bidra til økt pasientsikkerhet og er i tråd med formålet til MSIS. Informasjon om HAI er et viktig bidrag for styring, planlegging og kvalitetssikring av helse- og omsorgstjenesten. Undersøkelser av forekomst viser at én av 20 pasienter i norske sykehus og sykehjem får HAI. Slike infeksjoner innebærer en ekstra byrde for pasienter og medfører økt sykkelighet, og øker risikoen for dødsfall. HAI er den pasientskaden som hyppigst forekommer i norske sykehus. Bergen kommune støtter departementets forslag om å innføre en meldeplikt for HAI. Nytteverdien og behovet for fullstendige data, anses å være større enn personvernulempene ved å fravike krav om samtykke og reservasjonsrett.

Sykdom forårsaket av karbapenemaseproduserende bakterie som allmennfarlig smittsom sykdom

Departementet foreslår å definere sykdom forårsaket av karbanemaseproduserende bakterier (KPB) og inkludere denne i forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer. Karbapenemer er en klasse av bredspektret antibiotika. KPB er bakterier som produserer enzymer som bryter ned denne typen antibiotika og forårsaker infeksjoner som kan være vanskelige å behandle. Antibiotikaresistens representerer alvorlige utfordringer for helsetjenesten og utgjør en trussel for folkehelsen. Enkelte typer karbapenemaseproduserende bakterier har blitt rapportert å ha opptil 40-50 prosent dødelighet etter bakteriemi. Det er ofte pasienter i sykehus eller sykehjem som er utsatt for smitte og sykdom.

Bergen kommune støtter departementets forslag. Sykdom forårsaket av KPB oppfyller åpenbart kriterier for å bli regnet som allmennfarlig smittsom sykdom.

Begrunnelse for framleggelse til bystyret:

Byrådets fullmakter § 7:

Byrådet avgir høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune. Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av bystyret.

Saken anses å være prinsipiell og innebære politiske avveininger.

Ordfører Marte Mjøs Persen behandlet saken på sommerfullmakt fra forretningsutvalget 16.07.2019 og fattet følgende vedtak:

Komite for helse og sosial avgir innstilling til bystyret som avgir høringsuttalelse til «høring av endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister og forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer mv.»

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til «Høring av endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister og forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer mv.» slik den fremkommer av byrådets forslag.

Dato: 6. august 2019

Roger Valhammer
Byrådsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Høringsbrev - Endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister og forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer mv.

Høringsnotat SYSVAK MSIS - Endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister og forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer mv.